

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Савранчук Людмили Леонідівни на дисертаційне дослідження Даниленка Ігоря Володимировича на тему «Адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів», поданого до захисту у спеціалізовану вчену раду Національної академії внутрішніх справ на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»

Ступінь актуальності обраної теми. Експлуатація автомобілів та інших транспортних засобів щороку стає все більш інтенсивнішою, що насамперед є свідченням технічного прогресу. Водночас зі збільшення кількості транспортних засобів створюється чимало проблем як для організації та забезпечення підвищення безпеки дорожнього руху, так і для життєдіяльності населених пунктів, незалежно чи то маленьке село чи великий мегаполісі.

В більшу чергу, це стосується великих міст, у яких транспортні потоки перетворюються у затори та часто паралізують увесь дорожній рух. Окрім цього, усім цим транспортним засобам, незалежно від того, чи це автомобіль, чи мотоцикл чи електросамокат потрібні місця для зберігання і паркування, яких також бракує, особливо в центральних частинах міста.

Разом із тим міська інфраструктура, навіть міста Києва досі не відповідає транспортній парадигмі XXI століття. Так, єдина система паркування транспортних засобів не справляється з великим потоком транспортних засобів, який збільшується щорічно, тому головним паркувальним простором є переважно тротуари та двори житлових будинків.

В менших містах хоча транспортних засобів і значно менше, проте проблеми з їх паркуванням теж є достатньо гострою. Отже, постійно існує потреба у забезпеченні паркування транспортних засобів. Оскільки належних матеріальних умов для виконання зазначених правил паркування поки що влада створити не може, то єдиним відносно ефективним засобом забезпечення дотримання цих правил стають юридичні санкції, у першу чергу, до них належать заходи адміністративної відповідальності. Під час реалізації заходів адміністративної відповідальності постійно виникають

проблемні ситуації, зокрема через неточності у застосуванні норм адміністративно-деліктного законодавства. Тому дослідження питань, що виникають під час реалізації адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів, є досить актуальним.

У зв'язку із цим, актуальність теми дисертації І.В. Даниленко «Адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів» не викликає сумнівів як у науковому, теоретичному, так і практичному аспектах.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Вивчення дисертації та наукових публікацій автора засвідчують логічність структури дослідження, що надало можливість дисертанту визначити мету, об'єкт, предмет і завдання роботи та всебічно й повно проаналізувати задекларовану тему.

У роботі використано сукупність загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів пізнання, які дали змогу висвітлити й вирішити низку теоретичних та практичних питань теми дослідження.

Дисертант проаналізував значну кількість джерел (170 найменування), ґрунтовно вивчив роботи інших науковців, що надало можливість вирішити наукову задачу, сформулювати пропозиції та рекомендації з удосконалення адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертації становлять праці фахівців у галузі загальної теорії держави та права, управління, адміністративного права та процесу, поліцейського права, інших галузевих правових наук, у тому числі зарубіжних дослідників. Нормативною базою дисертації є Конституція України, чинні нормативно-правові акти України, міжнародно-правові акти, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, рішення та постанови Кабінету Міністрів України, нормативні акти центральних органів виконавчої влади, нормативні й індивідуальні акти Національної поліції України, органів

місцевого самоврядування, що регламентують діяльність із реалізації адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів. Емпіричну базу дослідження становлять: політико-правова публіцистика, проекти нормативних актів, довідкові видання, статистичні матеріали.

Результати наукового дослідження викладено в чотирьох наукових публікаціях за темою дослідження та статті опубліковано в наукових фахових виданнях України, чотирьох тез доповідей і наукових повідомлень на науково-практичних конференціях.

Отже, дисертація І.В. Даниленка «Адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів» виконана на високому науковому рівні.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях. Дисертація І.В. Даниленка є одним з перших системних досліджень, у якому комплексно з використанням сучасних методів пізнання та з урахуванням новітніх досягнень правової науки проаналізовано теоретичні і прикладні проблеми адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів, на основі аналізу нормативно-правових актів, наукових та історіографічних джерел, узагальнень правозастосовної практики правоохоронних органів в Україні й закордонного досвіду.

У роботі сформульовано низку результатів і висновків, що були отримані вперше і мають високий ступінь наукової новизни.

Зокрема, новизна отриманих результатів полягає в тому, що у вітчизняній науці вперше робота є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень, у якому з урахуванням доктринальних положень, законодавства та правозастосовної практики здійснено комплексний аналіз адміністративної відповідальності за порушення правил паркування

транспортних засобів, розкрито проблемні питання, які виникають під час її реалізації, а також зроблено спробу визначити шляхи їх подолання.

Так, автором уперше комплексно досліджено систему вітчизняного нормативно-правового регулювання сфери організації та здійснення паркування транспортних засобів, порядку притягнення порушників встановлених правил паркування до адміністративної відповідальності; виокремлено й обґрунтовано специфічні особливості адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів, пріоритетними з яких є відмінні від усталеного процесу особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення, що стосується правопорушень, зафіксованих в режимі фотозйомки (відеозапису); сформульовано авторську дефініцію поняття «адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів»; системно досліджено об'єктивну сторону адміністративного порушення правил паркування транспортних засобів, внаслідок чого до таких порушень аргументовано віднесено понад двадцять окремих діянь, вчинення яких може слугувати підставою для притягнення до адміністративної відповідальності; окреслено напрями вдосконалення адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів.

Також дістали подальший розвиток: пропозиції щодо 1) положення щодо проблемних питань нормативно-правового регулювання та практичної організації сфери паркування транспортних засобів: завантаженість центральної частини міст (нестача місць для паркування, хаотичне паркування); неналагоджена система оплати за паркування та неможливість вільного ціноутворення; надмірна жорсткість та невиконання Правил дорожнього руху, державних стандартів та державних будівельних норм; відсутність якісного регулювання гостьових майданчиків тощо; 2) теоретичне бачення «керування транспортним засобом» у момент вчинення правопорушення (момент паркування); 3) організаційно-правові засади застосування тимчасового затримання транспортного засобу за порушення

правил паркування транспортних засобів, зокрема щодо необхідності наділення такими повноваженнями працівників уповноважених підрозділів Національної поліції; 4) позиція про необхідність запровадження правового регулювання звернення особи із заявою про визнання факту порушення правил паркування транспортних засобів, зафіксованого в режимі фотозйомки (відеозапису), враховуючи факт, що існує порядок звернення особи, яка допустила адміністративне правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксоване в автоматичному режимі, а вказані правопорушення знаходяться в одній площині правового регулювання відповідно до абз. 3 ч. 1 ст. 2793 КУпАП; 5) розуміння значення та змісту закордонного досвіду адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів, на підставі чого сформульовано пропозиції з удосконалення відповідного інституту в Україні.

Крім зазначеного, у роботі містяться інші положення, висновки та рекомендації, які в сукупності забезпечують цілісність наукової новизни здійсненого дослідження.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість отриманих результатів дослідження, сформульованих положень і висновків дисертаційної роботи І.В. Даниленко не викликають суттєвих зауважень. Висновки в дисертації сформовано відповідно до отриманих результатів, вони мають вагому аргументацію, свідченням чого є використана методологія дослідження, яка ґрунтується на сукупності загальнонаукових, міждисциплінарних і спеціально-наукових методів та прийомів наукового пізнання.

Обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, також забезпечена емпіричними даними, які охоплюють результати особистих спостережень з використанням власного досвіду роботи автора.

Отже, результати дисертаційного дослідження І.В. Даниленко, які винесено на захист, є достатньо аргументованими, обґрунтованими, логічними та переконливими, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методології наукової діяльності. Наукові результати й положення, що винесені на захист, отримано завдяки використанню різноманітних методів, таких як теоретичний аналіз і синтез, діалектичний, аксіологічний, герменевтичний, метод системно-структурного аналізу, формально-логічний та статистичний методи, а також метод юридичної компаративістики.

Постановка завдань, визначення мети, об'єкта та предмета дослідження є чіткими, зрозумілими й такими, що цілком відповідають загальним вимогам. Завдання наукового пошуку виконано, мети роботи досягнуто.

Отже, поставлені наукові завдання виконано на високому методологічному рівні, а дисертант опанував необхідні компетенції для рівня доктора філософії.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження. Сформульовані та аргументовані в дисертації теоретичні положення, висновки, пропозиції та рекомендації впроваджено й надалі може бути використано у: – законотворчій діяльності – під час опрацювання проєктів змін і доповнень до нормативно-правових актів, що регулюють адміністративну відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів; – практичній діяльності – у процесі вдосконалення практичної діяльності з оформлення матеріалів у справах про адміністративні порушення правил паркування транспортних засобів (акт Головного управління Національної поліції в Київській області від 20 січня 2022 р.); – освітньому процесі – під час підготовки підручників, посібників, науково-методичних матеріалів та викладання курсів «Адміністративна діяльність поліції», «Поліцейська діяльність», «Адміністративно-юрисдикційна

діяльність Національної поліції», «Організаційно-правові основи діяльності патрульної поліції», інших навчальних дисциплін, зокрема в системі підвищення кваліфікації поліцейських (акт Одеського державного університету внутрішніх справ від 20 грудня 2021 р.); – науково-дослідній діяльності – у межах подальшого розроблення теоретичних проблем реалізації адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів (акт Одеського державного університету внутрішніх справ від 23 грудня 2021 р.).

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому. Дисертація І.В. Даниленко викладена українською мовою та має чітку структуру, що відповідає вимогам МОН України та Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація містить анотацію, список публікацій, зміст, перелік умовних позначень, вступ, три розділи, які охоплюють вісім підрозділів, висновки, список використаних джерел і додатки. Загальний обсяг дисертаційного дослідження – 220 сторінок, з яких обсяг основного тексту – 173 сторінки.

Анотація в стислій формі відображає основні тези дослідження, викладена українською та англійською мовами, доповнена переліком публікацій здобувача, у яких висвітлено основні результати дослідження.

У **вступі** обґрунтовано вибір теми дослідження, схарактеризовано ступінь наукової розробленості, зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, визначено мету дослідження, окреслено поставлені завдання наукового пошуку, сформульовано об'єкт і предмет дослідження, описано використані методи пізнання, емпіричну базу, аргументовано наукову новизну отриманих результатів, зазначено про особистий внесок здобувача й інформацію щодо апробації матеріалів дисертації.

У **розділі 1** «Теоретико-методологічні засади дослідження адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів» містяться характеристика правил паркування транспортних засобів як об'єкт адміністративно-правового регулювання;

поняття та особливості адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів; визначено місце Національної поліції у системі суб'єктів попередження порушень правил паркування транспортних засобів.

У **розділі 2** «Склад адміністративних порушень правил паркування транспортних засобів» містяться об'єкт і об'єктивна сторона адміністративних порушень правил паркування транспортних засобів; суб'єкт і суб'єктивна сторона адміністративних порушень правил паркування транспортних засобів.

У **розділі 3** «Шляхи вдосконалення провадження у справах про адміністративні порушення правил паркування транспортних засобів» міститься характеристика перспектив вдосконалення заходів забезпечення провадження у справах адміністративні порушення правил паркування транспортних засобів; науково-практичні рекомендації з удосконалення процедури оформлення матеріалів у справах про адміністративні порушення правил паркування транспортних засобів; особливості правового та організаційного забезпечення застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів в інших країнах, та доцільність імплементації закордонного досвіду в Україні.

Після кожного розділу й дисертації загалом сформульовано **висновки**, у яких вичерпно висвітлено зміст розглянутих питань. Висновки відповідають отриманим результатам, мають належну аргументацію, мають високий рівень достовірності.

Зазначене дає підстави стверджувати, що дисертація І.В. Даниленко відповідає встановленим вимогам і є завершеною науковою працею, результати якої виконують актуальне наукове завдання – висвітлення правового аналізу адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача. Загалом позитивно оцінюючи наукову роботу, необхідно

спрямувати увагу на деякі дискусійні питання, які потребують, на нашу думку, додаткової аргументації або пояснень під час захисту:

1. У підрозділі 1.2 «Поняття та структура безпеки дорожнього руху як сфери впливу органів місцевого самоврядування по її забезпеченню» автор формулює авторську дефініцію поняття «адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів» яке є новизною дослідження, також досліджує поняття «керування транспортним засобом» та зазначає про те, що даний термін дістав подальшого розвитку. Проте у розділах та висновках не пропонується закріпити у відповідних нормативно-правових актах дефініції «адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів» та «керування транспортним засобом», що, на мою думку є неповним висвітленням даного питання.

3. У підрозділі 3.3. «Імплементация зарубіжного досвіду застосування заходів адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів» автором зазначається, що за результатами науково-практичного порівняння особливостей адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів в окремих європейських країнах (Велика Британія, ФРН, Італія, Нідерланди, Франція, Чехія, Бельгія, Іспанія, Австрія, Хорватія), США, Канаді, Китаї Японії, Пакистані, Грузії виокремлено найбільш доцільний для застосування у вітчизняному правовому полі досвід.

Проте у розділі та висновках дисертаційного дослідження не пропонується запозичення основних напрямів імплементации зарубіжного досвіду особливостей адміністративної відповідальності за порушення правил паркування транспортних засобів вищезазначених країн та закріплення у нормативно-правових актах України.

Ці зауваження і побажання є рекомендаційними, загалом не позначаються на позитивній оцінці дисертації та спрямовані на поглиблення наукової дискусії під час прилюдного захисту.

Відсутність порушень академічної доброчесності. Під час вивчення як дисертаційного дослідження, так і наукових публікацій автора фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація І.В. Даниленко є оригінальною, самостійно виконаною науковою працею.

Висновок про відповідність дисертації поставленим вимогам. Дисертація І.В. Даниленка «Адміністративна відповідальність за порушення правил паркування транспортних засобів», представлена на здобуття ступеня доктора філософії, є комплексним, цілісним, завершеним науковим дослідженням, що має вагомe теоретичне та практичне значення, за своїм змістом відповідає спеціальності 081 «Право» та вимогам Порядку присудження доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року, № 44, Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40, а її автор – Ігор Володимирович Даниленко заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

**Доцент кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент**

[Handwritten signature]
Людмила САВРАНЧУК

Людмила С. Савранчук

**ПРОВІДНИЙ ОАХІВЕЦЬ
ВІДДІЛУ ПЕРСОНАЛУ
КРИСТИНА ДОНЧЕНКО**

